

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Owoce po ciężkiej pracy
| s. 3

W Świerczynowcu mieszkają Czechosłowacy
| s. 4

Brawo Trzyniec i Orłowa!
| s. 8

Obradowali Polacy z 44 krajów

WYDARZENIE: Od piątku do niedzieli obradował w Warszawie i Pułtuskach IV Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy. Trzystu delegatów z 44 krajów świata spotkało się z czołowymi przedstawicielami państwa polskiego i dyskutowało o nurtujących ich problemach i tematach. W Zjeździe brała udział 11-osobowa delegacja polskich organizacji w RC.

Mottem Zjazdu, który odbył się po pięcioletniej przerwie, były słowa Jana Pawła II: „...by czuć się Polakiem”, zaczerpnięte z przemówienia Karola Wojtyły, które wygłosił w 1990 roku na Konferencji Kraj – Emigracja w Rzymie. Papież powiedział wówczas: – Możemy być dumni z tego, co mamy. Dlatego tak ważne jest, by czuć się Polakiem, mieć świadomość polskich korzeni, które sięgają tysiąca lat, a czerpią swą siłę z chrześcijańskiej wiary i kultury europejskiej. Wskazówki papieża – Polaka, skierowane do rodaków mieszkających poza krajem, przypomniał w piątek prymas Polski, arcybiskup Józef Kowalczyk, podczas uroczystej mszy świętej w archikatedrze św. Jana w Warszawie. – Pamiętaj dobrze, że gdziekolwiek rzuci cię losy, zawsze masz prawo aż po kres swoich dni pozostać człowiekiem świadomym korzeni i narodu, z którego się wywodzisz – zacytował m.in. prymas.

Po złożeniu wieńców przy Grobie Nieznanego Żołnierza i mszy w archikatedrze delegaci w samo południe zgromadzili się na uroczystej inauguracji Zjazdu na Zamku Królewskim. W uroczystości wzięł udział prezydent Polski, Bronisław

Fot. DARIUSZ BRANNY

Prezydent RP Bronisław Komorowski przemawia do rodaków z całego świata.

Polakami za granicą. Mam nadzieję, że te zmiany, które nastąpiły w finansowaniu, poprawią sytuację, bo po to się robi zmiany, by było lepiej, a nie gorzej. Ale będziemy temu się przyglądać, nadal będzie funkcjonować komisja, gdzie są senatorzy z dużym doświadczeniem, wielu z nich wyjeżdżało do państwa i będzie wyjeżdżać, będzie oceniać, jak te nowe zmiany w finansowaniu funkcjonują.

Pomimo tego zapewnienia, delegaci Zjazdu w swych wystąpieniach czy to na sesji plenarnej, czy w komisjach, wyrażali zaniepokojenie nad nowym modelem finansowania działalności polonijnej i nad faktem, że w br. nie doczekały się wsparcia finansowego liczne sprawdzone projekty. Zabrzmiął apel do władz, by nie rozdrabniać funduszy pomiędzy nowo powstające fundacje, lecz ko-

rzystać nadal z „usług” sprawdzonego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Ilustracją negatywnych konsekwencji zmian był list Związku Polaków na Białorusi, który przeczytał przewodniczący sejmowej Komisji ds. Łączności z Polakami za Granicą, poseł Adam Lipiński. Polacy na Białorusi nie tylko nie mogą liczyć na żadną pomoc ze strony państwa białoruskiego, lecz wręcz przeciwnie – są przez władze prześladowani, władze w Mińsku nie uznają ich największej organizacji, a na 295 tys. Polaków działają jedynie dwie polskie szkoły. W tej sytuacji prawdziwym ciosem dla środowiska polskiego na Białorusi jest fakt, że w tym roku ponad 75 proc. złożonych wniosków, które były podstawą jego działalności, zostało przez Polskę odrzuconych.

W sobotę delegaci Zjazdu obradowali w Domu Polonii w Pułtuskach. Przedpołudniowe obrady odbywały się w pięciu komisjach problemowych: relacji kraju z Polakami za granicą i promocji Polski, oświaty polskiej poza granicami kraju, duszpasterstwa Polonii i Polaków poza granicami kraju, dobrego imienia Polski i Polaków oraz młodego pokolenia. Efektem tych obrad były uchwały przyjęte następnie przez plenium. Przewodniczący Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” pod koniec sobotniej sesji plenarnej uhonorował kilku zasłużonych działaczy polonijnych. Najgorętsze brawa zebrał 100-letni Władysław Zachariasiewicz, nestor przedwojennej Polonii amerykańskiej.

DANUTA CHLUP
Więcej na str. 5

IV ZJAZD POLONII I POLAKÓW Z ZAGRANICY-2012

Komorowski i inni czołowi przedstawiciele państwa polskiego.

Obrady pierwszego dnia Zjazdu odbywały się w sali posiedzeń Sejmu. Otworzył je wicemarszałek Sejmu, Cezary Grabarczyk, a prowadziła Helena Miziniak, wiceprezes Rady Polonii Świata. Sesję plenarną poprzedziło spotkanie z marszałkiem Senatu, Bogdanem Borusewiczem i kilkoma senatorami w sali im. prof. Andrzeja Stelmachowskiego w bu-

dynku Senatu. Borusewicz zwrócił uwagę na symboliczne znaczenie tego faktu. Pierwszy marszałek odrodzonego Senatu, prof. Stelmachowski, był inicjatorem opieki Senatu nad rodakami za granicą. W związku z tegorocznymi zmianami, kiedy to pieczę nad finansową pomocą dla Polonii i Polaków za granicą przejęło Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Borusewicz powiedział: – Senat nadal będzie opiekował się Polonią i

REKLAMA

Miejscowe koło PZKO Oldrzychowice i zespół »Oldrzychowice« serdecznie zapraszają na

DOŻYNKI NA FOJSTWIU

w sobotę 1. 9. 2012 na Fojstwiu w Oldrzychowicach

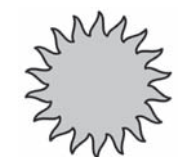
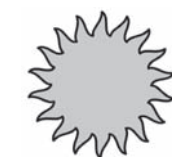
- 15.00 – rozpoczęcie i program
– obrządek dożynkowy w wykonaniu zespołu »Oldrzychowice«
– Tańce Cieszyńskie i regionu Kopanic-Oldrzychowice
– zespół regionalny »Istebna« z Istebnej
- 20.00 – Blaf
– Zabawa Ludowa – Muzyka Bartnicki, Atrakcje dla dzieci
– Pokaz wyrobów kowalskich, wyrobów ze skóry, trombit, kuchnia śląska

CZYTAJ NAS CODZIENNIE! www.glosludu.cz

POGODA

wtorek

środa

dzień: 20 do 24 °C
noc: 14 do 10 °C
wiatr: 1-4 m/s

dzień: 24 do 28 °C
noc: 14 do 10 °C
wiatr: 0-4 m/s

9 771212 422027

1 2 1 0 0

KRÓTKO

ZBIÓRKA ODPADÓW

BOGUMIN (maki) – W sobotę 1 września ruszy ostatnia objazdowa zbiórka odpadów niebezpiecznych. Mieszkańcy miasta będą mogli oddać nie tylko odpad zawierający niebezpieczne części, ale również stare, niedziałające urządzenia elektryczne (w całości) lub drobny złom. Przyjmowane będą również akumulatory samochodowe, resztki farb, oleju napędowego, opony i leki. Odpady niebezpieczne będzie można oddać w osiemnastu punktach, ciężarówka wyjedzie o godz. 8.00 sprzed restauracji „U Zvonu” w Wierzbicy. Następnie trasa poprowadzi przez Pudłów, Nowy Bogumin, Stary Bogumin, Szonychel, Kopytów, Nową Wieś, Skrzeczów i Zabłocie. Zbiórka odpadów zostanie zakończona o godz. 13.30.

***

KONIEC PROJEKTU

KARWINA (maki) – Prace budowlane w ramach projektu pt. „Rewitalizacja Placu Budowniczych”, które rozpoczęto jesienią ub. roku, zostały zakończone. W jego ramach wybudowano nowe chodniki, powstało więcej zieleni, miejsc przeznaczonych do relaksu oraz nowe zadanie punktów sprzedaży. Remontu do czekało się także oświetlenie miejsc publicznych, ścieżek pieszych i rowerowych. Rozszerzony został parking przed noclegownią „Předvoj”. Całkowite koszty inwestycji wyniosły ok. 44,3 mln koron. Oprócz świeżo zakończonej rewitalizacji Placu Budowniczych, Karwina planuje w przyszłych dwóch latach rewitalizację kolejnych przestrzeni publicznych – chodzi o osiedle Raj i Granice.

***

NOWE BOISKO

HAWIERZÓW (maki) – W pobliżu Szkoły Podstawowej im. Marušky Kuderíkové powstaje nowe boisko, na którym będzie można uprawiać mało jeszcze znaną w Europie dyscyplinę sportową – dysk-golf. Zasady tej gry opierają się na klasycznym golfie z tą różnicą, że piłka została zastąpiona specjalnym dyskiem, który należy umieścić w koszu w jak najmniejszej liczbie rzutów. W parku Stromovka zaczęto już prace terenowe. Zainteresowani dysk-golfem będą mogli skorzystać z ciekawego boiska z dziewięcioma koszami już we wrześniu.

LICZBA DNIA

20,6

procent głosów – taki wynik mogłyby w przyszłorocznych wyborach prezydenckich w Republice Czeskiej osiągnąć były premier RC, Miloš Zeman. To tylko o niespełna 2 proc. od wyniku, który w ostatnich sondażach ma kolejny były szef czeskiego rządu, Jan Fischer. Trzecią pozycję zajmuje w sondażach ekonom Jan Švejnar, który o funkcję prezydenta walczył z obecną głową państwa, Václavem Klaussem, przed ponad czterema laty. Na kolejnych pozycjach znaleźli się: Tomio Okamura (7,3 proc.), Jiří Dienstbier (6,5 proc.), Jana Bobošíková (5,3 proc.) i Karel Schwarzenberg (5,2 proc.). 3-procentowy próg wyborczy pokonałby ponadto: Přemysl Sobotka i Zuzana Rorithová. (kor)

Pod patronatem Wójcika

Władysław Wójcik (1882-1940), jedna z czołowych przed wojną postaci polskiego życia narodowego oraz ruchu turystycznego w czeskiej części Śląska Cieszyńskiego, był patronem Złotu Turystów, jaki w sobotę, w ramach obchodów swoich kilku tegorocznych jubileuszy zorganizowało Polskie Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski”.

– Wprawdzie Władysław Wójcik był związany głównie z Kozubową, którą możemy podziwiać stąd, z koszarzyskiego ośrodka „Paseczki”, między drzewami, z tamtejszym schroniskiem oraz kaplicą św. Anny, niemniej zdecydowaliśmy się na „Paseczki” – powiedziała nam w sobotę prezes „Beskidu Śląskiego”, Halina Twardzik. – Chociażby z tego powodu, że kierownikiem ośrodka jest nasz wiceprezes ds. sportu, Henryk Ciešlar.

Prezes ubolewała, że w rajdzie wzięło udział za mało ludzi. Spodziewano się zwłaszcza, że przybędą do Koszarzysk przyjaciele z Polski, Słowacji i Czech, dla których przygotowano specjalne – wykonane ze szkła – upominki. W końcu pojawili się tylko przedstawiciele z Klubu Czeskich Turystów. Prezes morawsko-śląskiego KCT, Břetislav Boháč,

Fot. JACEK SIKORA

Turyści przybyli na „Paseczki” mogli posłuchać góralskiej muzyki.

z radością przywitał szklany prezent. – To wspaniały dar. Zresztą nawet gdyby go nie było, i tak bym przybył ze swoimi kolegami na spotkanie z polskimi przyjaciółmi. Działamy wspólnie od kilku już lat – zapewnił nas Boháč.

Na „Paseczki” przybyło na piechotę oraz rowerach około 60 turystów, głównie z Wędryni. Nie wszyscy jednak dotarli na metę bez problemów. – Dotarłem z przygotowanymi – śmiał się Alojzy Klimas z

Wędryni. – Chociaż koledzy namawiali mnie, żebym wyruszył z nimi z przystanku Milyrż, postanowiłem wyjść od restauracji „U Samca”. Bo podobno trasa stamtąd jest przepiękna, z pysznymi widokami nawet na słowackie góry. Zabłądziłem jednak i udało mi się wyjść aż na... Kikulę. A potem musiałem schodzić w dół. Trudno, zdarza się to nawet zaprawionym turystom. Ale za to mogłem się przekonać o tym, jak ludzie źle zachowują się w

górach: widziałem porzucone plastikowe butelki, sporo opakowań po papierosach, po ciasteczkach. To dla mnie nauka – stwierdził Klimas.

– Takie rajdy to dla mnie zawsze wielkie przeżycie – zapewnił nas Karol Kulig z Trzyńca. Przypomniał, że na „Paseczkach” po raz pierwszy był przed 35 laty. – Od tego czasu chętnie tu przyjeżdżam lub przychodzę, bo to przepiękne miejsce – zapewnił nas pan Karol. Tym razem zaprosił na rajd „Beskidu” (do pokonania było około 9 km z Wędryni) swoją żonę i kolegę z Trzyńca, Jerzego Gruszkę. – A warto było. Takich widoków już dawno nie widziałem – podkreślił pan Jerzy.

Na rowerze dotarł na „Paseczki” znany działacz Władysław Niedoba. – Na pewno warto by postarać się o to, żeby w tak pięknej i sympatycznej imprezie wzięło udział więcej ludzi. Bo ona może nas jednoczyć – powiedział nam Niedoba. Jego kolega, wiceprezes „Beskidu”, Henryk Ciešlar, też ubolewał, że przybyło mało ludzi. – Będziemy musieli porozmawiać na najbliższym zebraniu, dlaczego impreza, która mogłaby być jedną z naszych sztandarowych, cieszy się aż tak małym powodzeniem. Może za rok będzie lepiej? – zastanawiał się Ciešlar. (kor)

Placki w Bukowcu

Wspaniałą ucztę przygotowali w ostatnią sobotę dla wszystkich miłośników śląskociężyńskiej sztuki kulinarnej mieszkańcy Bukowca. W ramach Dnia Gminy odbyło się tam już po raz szósty Święto Placka Ziemniaczanego. A były nie tylko te tradycyjne „z blachy”, ze „szpyrkami” lub kwaśną śmietaną. Można się było raczyć także plackami z wątróbką, warzywami, a nawet z serkami ołomunieckimi lub na słodko. Po

prostu: niebo w gębie, przygotowane w tym dniu z ponad tony ziemniaków.

Nie zabrakło też bogatego programu kulturalnego i wielu konkursów. Był gawędziarz Tadeusz Filipczyk, a także jego kolega ze Słowacji: Ander z Košic. Wystąpiły kapele: „Šajtar” z Ostrawy i „Čestochova Pipes & Drums”, jedyna podobno formacja z Polski grająca muzykę szkocką, no i występ zespołu „Suszanie” oraz or-

Fot. DANA KOHUTOVA

Mieszkańców Bukowca bawił w sobotę m.in. Ander z Košic.

kiestry dętej „Jablunkovanka”. Zdaniem jurorów zaś te najlepsze placki

pochodziły ze stoiska miejscowych PZKO-wców. (kor)

Fot. ELZBIETA PRZYCKO

Każdy sposób na pożegnanie wakacji jest dobry.

Upiory na koniec wakacji

Duchy, upiory, wiedźmy, czarownice, diabły i wszelkie stwory z piekła rodem zjawili się w sobotnie popołudnie pod ośrodkiem Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszyńcu. Dzieci i dorośli w pomysłowych przebraniach wzięli udział w imprezie pod nazwą „Strachy pod zamkową wieżą”, organizowanej co roku na zakończenie lata. Rozpoczęto ją przemarszem ze „Strzelnicy” wzdłuż Olzy na Wzgórze

Zamkowe, gdzie przygotowano imprezę plenerową. Było przedstawienie Sceny Bajka, a także zabawy i konkursy, stoiska ze słodyczkami i upiornymi gadżetami, konkurs na najlepsze przebranie, a na koniec – pokaz sztucznych ogni nad Olzą. W ostatni weekend sierpnia dzieci z Czeskiego Cieszyńca i Cieszyńca pożegnały wakacje w nieco upiornym, ale kolorowym i zabawnym stylu. (ep)

Nagroda dla Jeżowicza

Marian Jeżowicz z Czeskiego Cieszyńca, który w wolnych chwilach zajmuje się m.in. fotografią sportową, otrzymał nagrodę dla najlepszego fotoreportera roku przyznaną dla dziennikarzy współpracujących z agencją eSports.cz przygotowującą strony internetowe chociażby dla klubu HC Stalownicy Trzyńca. Zdjęcia Maria-

na Jeżowicza publikowane są także na naszych łamach, autor współpracuje z redakcją sportową „Głosu Ludu”. – Jestem mile zaskoczony. Nie liczyłem na takie wyróżnienie – powiedział nam wczoraj zwycięzca. – Nagrodę otrzymałem za pracę w trakcie całego roku, a dokładnie całego sezonu sportowego – dodał Jeżowicz. (jb)

Końcówka wykoppek

Fot. MAGDALENA KOZUCH

Oferta imprez regionalnych była w ostatni weekend bardzo bogata. Nie wszyscy jednak się bawili, wiele osób spędziło ostatnie dni na roli. W Nawsiu-Jasieniu wybrali „zabawę” przy wykopkach.

PO RAZ 45. W GUTACH ODBYŁY SIĘ DOŻYNKI ŚLĄSKIE

Owoce po ciężkiej pracy

Jeszcze rano padał deszcz. I to rześysty. Niemniej stało się tak, jak zapowiadał już wcześniej tegoroczny gospodarz Dożynek Śląskich w Gutach: – Ten najwyższy Szef z góry lubi nas i na pewno zapewni dla nas piękną pogodę – pisał w sieci Ireneusz Hyrnik, który z żoną Joanną, (z domu Branną) podjął się w tym roku funkcji gospodarza 45. już Dożynek Śląskich w Gutach, sztandarowej imprezy tamtejszego Miejscowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

– Plon niesiemy, plon, w gospodarza dom – śpiewali członkowie zespołu regionalnego „Oldrzychowice”. Nie tylko na scenie, ale też już w korowodzie, który tym razem wyruszył od domu gospodarzy, tuż po godz. 13.00. W tradycyjnej śląskiej kolacie jechali do kompleksu PZKO-wskiego gospodarze, prezes Koła, Jan Kaleta, w drugim powozie rodzice Ireneusza Hyrnika, w trzecim kapela „Nowina”, która umilała muzyką góralską życie uczestnikom imprezy.

Oczywiście nie zabrakło obrządku dożynkowego w wykonaniu „Oldrzychowice”.

– Przychodzimy tu, żniwarze, żeby nic z tegorocznych obfitych plonów nie poszło na marne, ale żeby te plony zostały wykorzystane dla całego społeczeństwa. Ten wieniec, symbol dobrze zakończonych żniw, wykonany z ostatnich kłosów pozbiieranych z pola, wręczamy wam, gospodarzom. Niech przyozdobi wasz dom. Przyjmijcie go od nas, żniwarzy – podkreślali „oldrzychowiczanie”. Później poszli w tany, prezentując nie tylko tańce śląskie, ale też folklor z regionu Kopanic, ze słowacko-morawskiego pogranicza.

Gospodarze, przyjmując wieniec dożynkowy, podkreślali, że przyszedł czas na zbieranie plonów, owoców całorocznego rolniczego trudu. Udali się też „w lud”, by poczęstować dożynko-

Gospodarze dożynek, Joanna i Ireneusz Hyrnikowie, częstowali wszystkich smacznym kołaczem i dobrą miodulą.

wych gości miodulą, a także kołaczami. – Bo każdy dobry rolnik na to zasługuje – stwierdził Ireneusz Hyrnik.

Gospodarz Dożynek powiedział nam, że jego rodzice byli gospoda-

rzami imprezy przed 25 laty. – Wtedy jeszcze nie byli oni gazdami z prawdziwego zdarzenia. Wówczas działała w Gutach spółdzielnia, a rodzice mieli do dyspozycji około

hektara pola i kilka zwierząt – wspominał Ireneusz Hyrnik. – My dzisiaj z żoną jesteśmy już gospodarzami z prawdziwego zdarzenia, gospodarujemy na prawie 100 hektarach,

mamy krowy, owce, drób, osła. To już inna sytuacja. A miód możemy czerpać z uli ojca – zapewnił gospodarz.

PZKO-wcy przygotowali się do dożynek od środy. Piekli chleb, zabili kilka prosiaków. – My tylko doglądaliśmy, czy wszystko jest w porządku. A także częstowaliśmy kolegów miodulą, żeby im praca dobrze szła – śmiał się Hyrnik.

Dożynki Śląskie w Gutach to jednak głównie dobra zabawa. Zatańczyli „Suszenie” z Suchoj Górnjej, prezentując m.in. widowisko pt. „Ze stodoły do młyna”, a także tańce górnicze. Zaśpiewały też zespoły „Grónie” z Wisły oraz chór „Zgoda”. Do tańca zaś przygrywała jabłonkowska kapela dęta „Jablunkovanka”. O tym, że nie zabrakło świetnych przysmaków śląskiej kuchni, nie trzeba chyba przypominać.

Podczas imprezy w Gutach dobrze się bawili m.in. przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, władz miasta Trzyńca oraz Huty Trzyniec. – Często tu przybywam, bo to wspaniała zabawa – powiedział nam dyrektor generalny Huty, Jan Czudek. – My dajemy ludziom pracę, a oni nas bawią. I dobrze się dzieje, że ludzie pamiętają o swoich korzeniach. Musimy pamiętać o tradycji, a mieszkańcy Gutów robią to świetnie – podkreślił Czudek.

JACEK SIKORA

WSPÓLNY PROJEKT MUZEUM BESKIDZKIEGO I MK PZKO W MOSTACH K. JABŁONKOWA

Sztuka odczytywania świata

Kolejne spotkanie w ramach projektu „Lato spotkań z kulturą i tradycją Górali Śląskich na pograniczu polsko-czeskim LATO 2012” odbyło się w sobotę w Muzeum Beskidzkim w Wiśle. Tym razem miejscowi oraz turyści mogli się dowiedzieć, jak wyrabia się kyrpce, w roli głównej wystąpiły także tyniny i szyndzioly.

Gdyby powiedzieć komuś spoza Śląska Cieszyńskiego o sztuce wykonywania tynin czy szyndziolów, tylko wzruszyłby ramionami. – A co to takiego? – zapytałby zapewne. Nie ma się jednak co dziwić, bo nawet wielu miejscowych miało problem z rozszyfrowaniem o co chodzi. Bo tyniny i szyndzioly powoli odchodzą w zapomnienie. A szkoda... – Szyndzioly to nic innego, jak gonty na dach, z kolei z tynin powstawał płot na sąsiedztwie. To bardzo trudna sztuka – nie ma wątpliwości Małgorzata Kiereś, dyrektor Muzeum Beskidzkiego w Wiśle. – Poszukiwane były ręcznie łupane tyniny, ze specjalnie zebranego w lesie drzewa. To nie może być drzewo, które rośnie prosto, ale pod pewnym kątem. Dzięki temu bardzo dobrze się go łupie.

Efekty mogą być zaskakujące dla osób, które kryją domy bardziej współczesnym pokryciem. Takie łupane ręcznie szyndzioly wytrzymują nawet trzydzieści lat. Niektórzy

górale mówili, że jak drzewo było ścinane wtedy, kiedy „miesiączek był

na nowiu”, to takie pokrycie wytrzymało nawet pół wieku. Jak jednak

podkreśla Kiereś, nie każdy nadaje się do wyrobu tynin i szyndziolów. Bo trzeba mieć nie tylko sprawne ręce, zmysł rzemieślnika, ale na samym początku trzeba wiedzieć, jakie drzewo „przykładać” do chałupy.

– Jan Raszka, który dziś pokazuje wyrób tynin oraz szyndziolów, rozumie strukturę drzewa jak mało kto. Idzie do lasu i wie, jaki materiał musi zebrać. Ten pokaz z jednej strony to dla naszych gości duża atrakcja, bo widzą to pierwszy raz. Z drugiej strony, nasuwa się taka refleksja, że żyjemy w świecie, który daje nam wszystko, trzeba go tylko odczytywać – dodaje dyrektor muzeum. – Zaczniemy od tego, że trzeba przynajmniej sto lat poczekać, aż urośnie nam właściwe drzewo. Potem nie każdy smrek się godzi, żeby stać się budulcem na gonty. Dobry materiał można poznać na przykład po gałęziach i korzeniach – wyjaśnia Jan Raszka z Wisły. Jak przyznaje, dziś coraz mniej domów krytych jest szyndziolami. – Takie pokrycie w całorocznych domach już się nie zdarza, jeśli już ktoś zamawia, to do altanek – dodaje.

Takiego problemu nie ma natomiast w przypadku kyrpców. Muzeum Beskidzkie realizuje projekt „Lato spotkań z kulturą i tradycją...” wspólnie z Miejscowym Kołem

PZKO w Mostach koło Jabłonkowa, stąd obecność w Wiśle Karola Kufy, który wyrabia kyrpce.

– Mamy do czynienia z dość dużym zapotrzebowaniem na kyrpce. Działa wiele zespołów, nowe się tworzą, a kyrpe się zdzierają. Jedna para wytrzyma pięć, maksymalnie dziesięć lat – wyjaśnia mieszkaniec Mostów, Karol Kufa. Tymczasem osób, które robią kyrpce, jest bardzo mało. Dlaczego? Czy z uwagi na to, że to ciężki kawałek chleba?

– Robota jest nie tyle ciężka, co pracochłonna. Trzeba mieć do tego smykałkę. Młodzi się do tego nie garną, wolą realizować się na innych polach – dodaje Kufa. – Wyprodukowanie pary kyrpców zajmuje od trzech do czterech godzin – wylicza rzemieślnik.

TOMASZ WOLFF

Jan Raszka z Wisły.

PROJEKT WCIAŻ TRWA

Kolejne spotkania w ramach projektu „Lato spotkań z kulturą i tradycją Górali Śląskich na pograniczu polsko-czeskim LATO 2012” odbędą się 13 i 29 września (17.00-21.00) w siedzibie Miejscowego Koła PZKO w Mostach koło Jabłonkowa. Cały projekt zostanie zamknięty 9 października w tym samym miejscu.

W Świerczynowcu mieszkają Czechosłowacy

W niedzielę minęło dwadzieścia lat od podpisania dokumentu o podziale Czechosłowackiej Federacji na dwa samodzielne państwa – Republikę Czeską i Republikę Słowacką. Wydarzenie to miało miejsce niejako w pół drogi, bo na Morawach, w brneńskiej willi Tugendhat. Tam swoje podpisy pod umową o powstaniu dwóch samodzielnych organizmów państwowych złożyli szefowie rządów czeskiego i słowackiego, Václav Klaus i Vladimír Mečiar. W konsekwencji tego spotkania, 31 grudnia 1992 roku, przestała istnieć Czeska i Słowacka Federacyjna Republika, a 1 stycznia 1993 roku na mapie Europy pojawiły się dwa niewielkie samodzielne państwa – Czechy i Słowacja.

Umowa z ostatnich sierpniowych dni 1992 roku stała się dla nas bodźcem do odwiedzenia leżącego tuż za czesko-słowacką granicą, sąsiadującego z Mostami k. Jabłonkowa, Świerczynowca (Svrčinovec). Miejscowość ta dobrze jest znana wszystkim zmotoryzowanym turystom. Tędy prowadzi droga w kierunku Czadcy i Żyliny. Po prawej stronie najpierw stoi stacja benzynowa i kiczowata zajezdnia „Paris” z repliką wieży Eiffla, potem po lewej rozciąga się malowniczy widok na cmentarz z kościółkiem na wzgórzu. Ja zatrzymuję się na parkingu przed przejazdem kolejowym. W drodze na Słowację już sobie poukładałam pytania – o uczucia, jakie towarzyszyły Słowakom przed dwudziestoma laty, o oczekiwania oraz stan dzisiejszy.

W centrum Świerczynowca, które tworzą budynek Urzędu Gminnego oraz nowoczesna szkoła podstawowa na niewielkim osiedlu, tuż po godz. 10 spotykam zaledwie kilka osób. Gdyby nie fakt, że jeszcze nie skończyły się wakacje, pewnie byłoby ich jeszcze mniej. Zdecydowaną większość stanowią emeryci. W czasach, kiedy Słowacja i Czechy poszły każde w swoją stronę, pracowali zawodowo, byli w pełni sił. 1992 rok dobrze pamiętają w odróżnieniu od mijających mnie czasem dwudziesto-, trzydziestolatków, którzy w tym czasie dopiero co rozpoczynali naukę w szkole.

Za płotem obok szkoły 67-letni emerytowany nauczyciel oraz były

Pierwszy za granicą przystanek autobusowy w RC.

kierownik internatu właśnie szykuje się do wykopków w swoim przydomowym ogródku. W odpowiedzi na moje „dzień dobry” podchodzi do płotu. Zaraz przy pierwszym pytaniu pozbawia mnie jakichkolwiek złudzeń. Nie będzie mowy o słowackiej dumie narodowej, ani o z utęsknieniem oczekiwanym uwolnieniu się spod jarzma Czechów,

które wreszcie się ziściło przed owymi dwudziestoma laty. – Absolutnie lepiej było przed podziałem. Nigdy w życiu ani Morawianie, ani Słowacy nie chcieli rozpadu Czechosłowacji. To sprawa panów na górze, Klause i Mečiar. Zwykli ludzie nie chcieli żadnego podziału. Inni powiedzą pani to samo, niech tylko się pani zapyta. My chcieliśmy wspólnej Cze-

chosłowacji i po dziś dzień czuję się Czechosłowakiem – podkreśla mój rozmówca, bijąc się dumnie w pierś, po czym wraca do swoich kartofli. Ja tymczasem korzystam z jego rady i szukam owych „innych”, którzy powiedzą mi to samo.

Jozefa Jurištę zatrzymuję na drodze, akurat kiedy żegna się z kolegą. Pytam go o wspomnienia dotyczące okresu sprzed dwudziestu lat. – Jeśli chce pani mojego komentarza, to powiem tak: wcale mi się to nie podobało. Mam kolegów zarówno wśród Słowaków, jak i wśród Czechów, stąd wiem, że zwykli ludzie byli absolutnie przeciwko podziałowi Czechosłowacji. Gdyby wtenczas panowie Klaus i Mečiar ogłosili referendum, na pewno by nie doszło do rozpadu. Na pewno nie – przekonuje Jurišta. Podział niewielkiego kraju, jakim była Czechosłowacja, na dwa jeszcze mniejsze organizmy uważa za niefortunne rozwiązanie. – Wspólnie mielibyśmy większą siłę przebicia na forum europejskim i światowym. Tak dobrze się przecież rozumiemy, w 95 proc. mamy te same poglądy. Zresztą to widać na co dzień. Mój młodszy syn pracuje w Karwinie, nie ma tam żadnych problemów, z pracy jest zadowolony, a wśród współpracowników jest lubiany – dodaje. Kiedy na odchodne pytam go jeszcze o najbliższy sercu naród, usłyszana odpowiedź nie jest dla mnie żadnym zaskoczeniem. – Bezkonkurencyjnie Czesi. My przecież mówimy bracia Czesi – podkreśla.

Tu zaczyna się samodzielna Republika Słowacka.

Słowa J. Jurišty potwierdza 65-letnia emerytka, która zgadza się zdradzić mi swój wiek, ale już nie nazwisko. – Skoro panowie podzielili nasze państwo, to podzielili. Jest, jak jest. Ale Czesi i tak pozostaną dla nas najbliższym narodem, w końcu mieszkają tak blisko nas. To nieprawda, że najmłodsze pokolenie Słowaków nie rozumie po czesku. Moje wnuki oglądają bajki w czeskim dubbingu i nie mają z tym żadnego problemu – stwierdza.

W drodze powrotnej, tuż za granicą słowacko-czeską, jeszcze raz zatrzymuję samochód. Tym razem przy pierwszym na terytorium RC przystanku autobusowym o znamiennej nazwie „U hranice” („Przy granicy”). Tam spotykam Ludmilę Lipowską, mieszkankę Mostów k. Jabłonkowa. Pokróćce wyjaśniam jej cel mojej podróży na Słowację i pytam o zdanie. – Gdyby było wspólne państwo, byłoby więcej możliwości pracy. Widzę to na przykładzie mojej córki, która nie może znaleźć zatrudnienia. Ja przez trzydzieści lat pracowałam na Słowacji – mówi L. Lipowska, która pochodzi ze Słowacji, a w Mostach zamieszkała po wyjściu za mąż. Jej też marzy się dawna Czechosłowacja. Jak bardzo dawna, tego już nie dociekam.

BEATA SCHÖNWALD

Nowe dzwony

Zwierzchnik diecezji ostrawsko-opawskiej, bp František Václav Lobkowicz, poświęcił w niedzielę, tuż przed mszą św. w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Karwinie-Frysztacie – cztery nowe dzwony dla tej świątyni. Pierwszy z nich (ważący aż 1,5 tony) nosi imię św. Benedykt, drugi zaś (o wadze 800 kg) otrzymał imię byłego papieża, bł. Jana Pawła II. Kolejnym dwóm dzwonom patronują św. Barbara (500 kg) i Panna Maria Frysztacka (400 kg).

Przypomnijmy, że wszystkie dzwony odlane zostały w niemieckiej Pasawie, dokończono je w Polsce. Nowe dzwony po raz pierwszy będą dzwoniły we wtorek o godz. 19.00.

Świątynia otrzymała nowe dzwony w ramach remontu kapitalnego, który pochłonął niemiłe 14 mln koron (11,5 mln pokryła dotacja z Unii Europejskiej). Odnowiono m.in. tynki zewnętrzne i część dachu, okna oraz drzwi. (kor)

Dzwony zostały poświęcone w niedzielę.

Uroczyste otwarcie

W piątek 24 sierpnia został oficjalnie otwarty wyremontowany Dom Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych w Ligotce Kameralnej, który działa w ramach miejscowego Zintegrowanego Zakładu Społecznego. Całkowite koszty sfinansowane zostały z Regionalnego Programu Operacyjnego NUTS II Moravskoslesko 2007-2012 w ramach projektu „Rozwój jakości usług Zintegrowanego Zakładu Społecznego Ligotka Kameralna”. W piątkowych uroczystościach wzięli udział klienci Domu, pracownicy, goście oraz przedstawiciele województwa morawsko-śląskiego – kierownik działu socjalnego Daniel Rychlík, przedstawiciele dostawczej firmy budowlanej Vitásek sp. z o.o. oraz przedstawiciele pozostałych firm biorących udział w remoncie. Uroczyste otwarcie zainauguował dyrektor Zintegrowanego Zakładu Społecznego, który podobnie jak Miroslav Hampel (wójt Ligotki Kame-

Dom Pomocy został wyremontowany za pieniądze unijne.

ralnej) i Irena Peterková (kierownik Domu Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych) podziękował inwestorom, firmom dostawczym, klientom oraz pracownikom za cierpliwe i uprzejme nastawienie do remontu, który trwał niespełna dwa lata bez ograniczenia działalności Domu. Wyremontowany budynek podzie-

lony został na trzy sekcje, każda wyposażona została w świetlicę, kuchnię oraz zaplecze socjalne. Większą prywatność klientów zapewniają nowe jedno- i dwuosobowe pokoje. Do dyspozycji jest również nowoczesna winda oraz trzy bezbarierowe pokoje. W Domu Pomocy zamieszkać może do 24 osób niepełnosprawnych umysłowo. Z odremontowanego boiska oraz ławeczek znajdujących się przed Domem Pomocy skorzystać mogą również mieszkańcy gminy. (maki)

Investice do vaší budoucnosti
Evropská unie
PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Polacy dyskutowali o swych problemach

IV Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy był okazją do przedyskutowania wielu spraw, które nurtują Polaków i Polonusów na całym świecie. Z drugiej strony fakt, iż w Zjeździe wzięli udział przedstawiciele 44 krajów, spowodował, że delegaci, pracując w poszczególnych komisjach i tam tworząc projekty uchwał zjazdowych, musieli uwzględnić często diametralnie różne potrzeby środowisk polonijnych w Europie Zachodniej, na innych kontynentach oraz grup mniejszości polskiej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Widoczne to było chociażby w komisji ds. dobrego imienia Polski, której obradom się przysłuchiwałam. Polonia kanadyjska i amerykańska za jeden z podstawowych zadań uważała zwalczanie kłamliwych relacji o udziale Polaków w II wojnie światowej, pojawiających się głównie w amerykańskiej prasie, natomiast Polacy z krajów europejskich wskazywali na to, że na wizerunek Polaka nieraz w negatywny sposób rzutuje zachowanie osób z tak zwanej „nowej emigracji”. Efektem nieraz burzliwych dyskusji w każdej z pięciu komisji problemowych było 25 wniosków, nad którymi głosowało następnie plenum Zjazdu. Wszystkie zostały przyjęte.

W Zjeździe brało udział 11 delegatów z RC. Kongres Polaków reprezentowali: Józef Szymeczek, Tomasz Pustówka, Dariusz Branny, Andrzej Russ i ks. Bogusław Kokotek, PZKO: Jan Ryłko, Tadeusz Smugała, Andrzej Niedoba, Andrzej Suchanek, Daniel Szpyrc i Andrzej Czeczotka. Wszyscy włączyli się w obrady różnych komisji, a w niektórych zostały przyjęte zgłoszone przez nich wnioski. Prezes ZG PZKO Jan Ryłko wysunął wniosek o równouprawnienie obywateli polskich, mieszkających poza granicami kraju, w dostępie do studiów w Polsce. W obecnej sytuacji ze stypendium rządowego mogą bowiem korzystać jedynie mieszkające poza Polską osoby narodowości polskiej, które nie mają polskiego obywatelstwa. Spośród 9 wniosków, o których głosowała komisja ds. relacji kraju z Polakami za granicą (przyjąć mogła 5), zdobył

trzenie największe poparcie. – Cieszę się z tego bardzo, bo świadczy to o fakcie, że to aktualny problem, który dotyczy wielu krajów – powiedział Ryłko. Prezes Macierzy Szkolnej w RC, Andrzej Russ oraz wiceprezes ZG PZKO, Tadeusz Smugała, byli autorami jednego z wniosków opracowanych przez komisję ds. oświaty. Dotyczył zmiany proporcji w podziale funduszy na działalność oświatową, tego, by nie były przeznaczone wyłącznie na szkolnictwo. – Oświata to nie tylko szkolnictwo, ale też imprezy kulturalne, działalność zespołów, sport. Zwłaszcza w przypadku, gdy w danej miejscowości nie ma polskiej szkoły, trzeba w inny sposób utrwać i przekazywać polskość dzieciom i młodzieży – wyjaśnił Smugała.

Z kolei jeden z młodych delegatów, Daniel Szpyrc, za najważniejszy wniosek, który wysunęła komisja ds. młodego pokolenia, uznał apel o zorganizowanie, w ramach następnego Zjazdu Polonii i Polaków za

finansowania działalności polonijnej, zwłaszcza szkolnictwa, zapewnienia Polakom, głównie na Wschodzie, dostępu do nabożeństw w języku polskim, poszerzenia oferty szkoleń dla nauczycieli polonijnych i oferty podręczników do nauki języka polskiego dla osób poza krajem, połączenia sił Polonii i Polaków z całego świata w celu obrony dobrego imienia i kreowania pozytywnego wizerunku Polski. Trudno jednak powiedzieć, które z wniosków, najczęściej mających formę apelu do władz Polski i różnych instytucji, zostaną zrealizowane. Delegaci Zjazdu nie mogą nakazać żadnemu z organów wykonanie tych zadań, ani też pociągać je do odpowiedzialności w razie ich niezrealizowania.

IV Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy był nie tylko miejscem tworzenia uchwał, równie wielkie znaczenie miał fakt, że Polacy z różnych krajów mogli wymienić się doświadczeniami, poznać realia życia w innych krajach i nawiązać współpra-

Andrzej Suchanek w stroju cieszyńskim przyciągał uwagę mediów i innych uczestników Zjazdu, którym mógł dzięki temu opowiedzieć o Zaolziu.

Granicą, osobnego Zjazdu Młodzieży Polonijnej. – Wtedy przyjechałoby na Zjazd więcej młodych, a nie taka garstka, jak obecnie. Na takim zjeździe młodzi mogliby porozmawiać w swym gronie o swych sprawach, bo w niektórych krajach, na przykład w Kanadzie czy Ameryce, jest duża przepaść międzygeneracyjna – stwierdził delegat PZKO.

Kolejne wnioski dotyczyły m.in.

cię z innymi środowiskami. Również delegaci PZKO i Kongresu Polaków w RC korzystali z tej możliwości. Zjazd pokazał, jaką rolę odgrywają w utrzymywaniu polskości organizacje kulturalno-oświatowe, szkoły, Harcerstwo Polskie, a także duszpasterstwo polonijne, ponieważ w wielu krajach właśnie polskie parafie są ośrodkami, wokół których skupia się działalność polskiej grupy.

DANUTA CHLUP

Część delegacji Kongresu Polaków w RC i PZKO w kuluarach Zamku Królewskiego.

BĄDŹMY DUMNI Z POLSKI I POLAKÓW

Uroczysta inauguracja IV Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy odbyła się w piątek na Zamku Królewskim w Warszawie. Oto co powiedział do zebranych prezydent Polski, Bronisław Komorowski.

Chciałem państwu życzyć tego, aby stąd, z Warszawy, z tego IV Zjazdu, państwo wrócili do swoich organizacji, do swoich rodzin, do swoich środowisk w przekonaniu, że możemy sobie nawzajem bardzo wiele ofiarować i bardzo wiele pomóc. Bo Polonia i Polacy poza granicami kraju są w niesłychanie różnych sytuacjach. Jest to przecież niesłychanie skomplikowana historia, która wycisnęła swoje piętno na każdej grupie emigracyjnej, na każdym środowisku dzisiejszej polskiej mniejszości narodowej zamieszkującej poza krajem. I fakt, że te fale emigracyjne miały miejsce w różnych okresach, w różnych sytuacjach, także spowodował to, że będziecie państwo rozmawiali o zjawisku bardzo zróżnicowanym wewnątrz. A to musi oznaczać także i zrozumienie, i dostosowywanie działań państwa polskiego do niesłychanie zróżnicowanych sytuacji. Inna jest sytuacja Polaków na Litwie, inna jest sytuacja Polaków w Brazylii, inne zupełnie są nie tylko historyczne korzenie, ale także i współczesne realia funkcjonowania. Jedno jest stałe i niezmiennie – to, że wszyscy czujemy, iż w interesie Polski i w

interesie polskiej sprawy jest to, aby istniała łączność – ta emocjonalna, ale także ta organizacyjna łączność pomiędzy Polską a Polakami i ludźmi pochodzenia polskiego rozsianymi po całym świecie, że jest to nam wzajemnie potrzebne, że możemy sobie bardzo wiele nawzajem oferować. Bo to przecież jest tak, że awans Polski do rangi krajów niepodległych, krajów demokratycznych, krajów integrujących się ze światem zachodnim, jest przecież awansem wszystkich Polaków żyjących w różnych krajach. Zmienia także ocenę Polaków w oczach ich współobywateli w różnych krajach na całym świecie. I odwrotnie – każdy awans, każdy sukces Polaków i ludzi polskiego pochodzenia w każdym kraju świata od Brazylii, przez Niemcy, przez Rumunię czy Litwę, każdy awans w każdym kraju powoduje, że my także możemy z dumą, z satysfakcją patrzeć na to, że jako naród radzimy sobie, że potrafimy dać sobie wzajemnie coś, bez czego nie będzie sukcesu nas wszystkich – mianowicie dumę z tego, że jesteśmy Polakami. To wielki oręż w walce o opinię i o Polakach rozsianych na świecie, i o Polakach mieszkających w Polsce. To wielki oręż – moc pokazać sukces państwa, narodu polskiego, sukces poszczególnych grup, środowisk emigracyjnych czy wychodźstwa, czy środowisk mniejszości polskich.

Mamy szczególny okres w dziejach naszego narodu. Trzeba to umiejętnie wykorzystywać. Także w sytuacji, kiedy pojawiło się zupełnie nowe zjawisko, nowe zjawisko, które nie pasuje do naszych myśli, naszych ocen, naszych wizji emigracji bądź mniejszości narodowej. Mamy dzisiaj do czynienia z wielką falą, która dociera do różnych krajów Unii Europejskiej, po prostu korzystając z prawa do przemieszczania się, prawa do pracy,

prawa do zamieszkania w miejscu, które sobie obywatele Unii Europejskiej wybierają. To samo dotyczy i Polski. Do Polski także w coraz większym stopniu przyjeżdżają osoby, które tu szukają swoich nowych szans, swoich nowych nadziei. Musimy to zjawisko nie tylko dostrzec, ale w sposób odpowiedni zareagować na zjawisko, które przecież dzisiaj nie jest typową emigracją, gdzie wyjeżdżało się w zasadzie na całe życie, albo decyzja podjęta raz była trudna do cofnięcia. Bo sytuacja była taka, że trudno było liczyć na powrót na przykład z krajów emigracji do krajów kapitalistycznych, gdzie było się naznaczonym jakąś pewną innością – tu źle ocenianą w Polsce, wtedy komunistycznej.

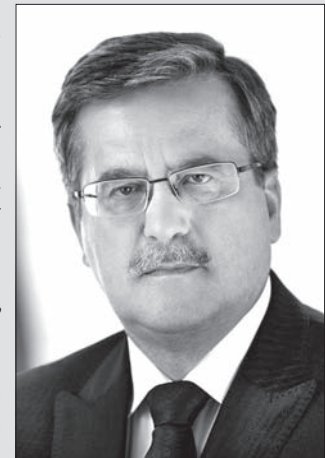
Mamy nowe sytuacje, mamy stare dobre doświadczenia. Chciałem państwu życzyć tego, abyśmy w sposób umiętny wykorzystali te nowe atuty, jakimi jest dobra opinia o Polsce, wykorzystali dobrą opinię i nawet więcej – pewną szansę na zbiorową

dumę, że można się dzisiaj łatwiej utożsamiać z Polską, z krajem, który przestał być krajem ludzi biednych, który przestał być krajem ludzi pozbawionych wolności, pozbawionych niepodległości. Łatwiej się utożsamiać z ojczyzną, łatwiej sobie wzajemnie pomagać.

Każdy sukces Polaka bądź człowieka polskiego pochodzenia na całym świecie jest częścią polskiego sukcesu. Każdy sukces Polski daje nowe szanse na budowanie własnej pozycji w każdym kraju świata. To jest ta nowa okoliczność, której do tej pory nie mieliśmy. Bo rzeczywiście nasza historia była niesłychanie trudna, co powodowało, że trudno też było i utrzymać łączność z krajem, i utrzymać dumę z kraju pochodzenia bądź przodków, bądź własnego pochodzenia. Dzisiaj te dwie dumy – z osiągnięć Polaków poza granicami i osiągnięć Polski – mogą tworzyć taką gigantyczną porcję energii, która może pozwolić na rozwiązanie wielu problemów.

Śluchając z największym zainteresowaniem prezentacji dokonywanych przez pana prezesa „Wspólnoty Polskiej”, Longina Komołowskiego, jedna rzecz mi przyszła do głowy. Usłyszałem, że w zasadzie są trzy kraje na świecie, gdzie środowiska polskie, polonijne, zrodziły się z parlamentarzystów. To jest Kanada, Rumunia i Litwa. Ja uważam, że to jest w jakiejś mierze wyznacznikiem naszej polskiej ambicji, aby znaczyć coraz więcej tu w Polsce, aby znaczyć coraz więcej na świecie, aby polskość przekuć na zdolność do kolejnych awansów całych społeczności, także na zdolność funkcjonowania na przykład w gospodarkach, w polityce, w kulturze krajów, w których przyszło Polakom żyć. Te przykłady parlamentarzystów z paru krajów powinny w jakiejś mierze przyswiecać myśleniu po nowemu także o nowej sytuacji, która powstała po uzyskaniu przez Polskę z wszystkimi prawami członkostwa w ramach Unii Europejskiej.

Życzę państwu dumy z Polski – uzasadnionej, życzę Polsce dumy z wszystkich organizacji i wszystkich Polaków zamieszkujących poza granicami kraju. (Opr. dc)

WTOREK 28 sierpnia

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 7.35 Polityka przy kawie 8.00 Wiadomości 8.04 Pogoda poranna 8.15 Zabawy z Lippy and Messy 8.20 Opowiedz nam coś Miłu 8.25 Świat Małej Księżniczki 8.40 Domisie - Leśna wycieczka 9.10 Bajki z mchu i paproci 9.20 Cypisek, syn rozbójnika Rumcajsa 9.30 Gwiezdne wojny (s.) 9.55 Niepokonani 10.25 Klan (s.) 10.55 Pokój 107 (s.) 11.30 Apetyt na miłość (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Apetyt na EURO 12.50 Natura w Jedyńce 13.20 Operacja Życie (s.) 13.50 Tygrysy Europy (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Szlakiem gwiazd - Magdalena Rózcicka 15.45 Stawka większa niż życie (s.) 16.50 Letnie Igrzyska Paraolimpijskie - Londyn 2012 17.00 Teleexpress 17.25 Ranczo (s.) 18.20 Bulionerzy (s.) 18.50 Piłka nożna - Danone Nations Cup (kronika) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Letnie Igrzyska Paraolimpijskie - Londyn 2012 20.24 Liga Mistrzów: Panathinaikos Ateny - Malaga 22.45 Wakacyjny seans filmowy - Dom z piasku i mgły.

TVP 2

7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.55 Rodzinka.pl (s.) 11.25 Lokatorzy (s.) 12.00 Familia da (s.) 12.30 Droga życia 12.55 Lokatorzy (s.) 13.25 Barwy szczęścia (s.) 14.05 Kabaretowy Klub Dwójki 15.05 M jak miłość (s.) 16.00 Panorama Kraj 16.25 Świat bez tajemnic 17.20 Jeden z dziesięciu (s.) 18.00 Panorama 18.25 Sport Telegram 18.40 Reporter Polski - Grecja 19.10 Herkules (s.) 20.10 Królowa (film kopr.) 22.05 Instykt (s.) 23.50 Świat bez fikcji.

TV KATOWICE

6.00 Serwis Info 6.45 Info Poranek 7.00 Serwis Info 7.53 Twoja@sprawa 8.00 Serwis Info 10.10 Biznes - otwarcie dnia 10.55 Serwis sportowy 12.20 Biznes 13.10 Raport z Polski 15.30 Serwis Info 16.00 Rozmowa dnia 16.15 Biznes 17.02 Podwodna Polska 17.27 TVP Katowice zaprasza 17.30 Aktualności Flesz 17.37 Kronika Miasta 17.49 Bliżej natury 18.30 Aktualności 19.15 Magazyn Meteo 20.10 Minęła 20-ta 21.05 Raport z Polski 21.46 Aktualności Wieczorne 22.30 Info Dziennik 23.30 Historia pewnego życia 0.23 Powstanie Warszawskie.

POLSAT

7.30 Przygody Animków (s.) 8.00 Sylwester i Tweety na tropie (s.) 8.30 Show Misia Yogi (s.) 8.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 9.45 Czarodziejki (s.) 10.45 90210 2 (s.) 11.45 V.I.P. (s.) 12.45 Ostry dyżur 15 (s.) 14.45 Trudne sprawy 15.50 Wydarzenia 16.10 Prognoza pogody 16.15 Interwencja 16.30 Malanowski i partnerzy (s.) 17.00 Dłaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.05 Zakoń (film) 21.55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 23.55 Journeyman - podróżnik w czasie (s.).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Asha (s.) 8.45 Wieloryb (s.) 9.00 Tale Spin (s. anim.) 9.25 Córki McLeoda (s.) 10.10 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 11.05 Film o serialu „Opowiadaj” 11.20 Reporterzy TVC 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Televariete 13.55 13. komnata Ludka Soboty 14.25 Niech żyją rycerze! (s.) 15.20 O Rozarce i zaklętym królu (bajka) 16.05 Podróżomania 16.35 AZ kwiz 17.00 Hrabiny (s.) 18.00 Wiado-

mości regionalne 18.25 Taxi 18.56 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadania filmowe 21.20 Życia niezwykłe - Pavel Zedniček 22.15 Codziennie karnawał 23.45 Californication (s.) 0.15 Tajniacy (s.) 1.05 Kalendarium.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.00 Osobistość w Dwójce 9.05 Wędrówki po starych drogach 9.35 Czarnobyłska przyroda 10.30 Niezwykłe kobiety: Amelia Earhart 11.25 Piraci XXI wieku 12.20 Zapomniane wyprawy 12.45 Odkrywanie Afryki 13.40 Ladislav Smoček 14.40 Żyrafy z pustyni Namib 15.05 Wędrówki w poszukiwaniu wina 15.35 Genetycznie zmodyfikowana żywność 16.30 Rodzinne historie 17.00 Sposób na złodzieja (film) 18.30 Ja i moja rodzina 18.45 Wieczorynka 18.55 Phineas i Ferb (s.) 19.25 Historie Alfreda Hitchcocka (s.) 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Restrepo 20.50 Rok 68 21.45 Wszystko w porządku (film) 23.30 Europejscy poeci 23.45 Jan Potměšil 0.40 W cieniu czaszek.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.55 Piękne mleczarki (film) 11.50 Pępek świata (s.) 12.15 Tescoma ze smakiem 12.30 Kochane kłopoty (s.) 13.30 Dr House (s.) 14.30 Sue Thomas (s.) 15.30 Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) 16.30 Przyjaciele (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 22.50 Nocne wiadomości 23.25 Prawo i bezprawie (s.) 0.15 Komisariat drugi (s.).

PRIMA

6.10 Wiadomości 7.20 Nieustraszone (s.) 8.30 Pan Złota Rączka (s.) 9.20 M.A.S.H. (s.) 9.50 Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.) 10.45 Nakryto do stołu! 11.30 Diagnoza morderstwo (s.) 12.25 Detektyw Monk (s.) 13.20 Spece od morderstw (s.) 14.15 Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.) 15.10 Agenci NCIS: Los Angeles (s.) 16.05 Julie Lescaut (s.) 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.50 VIP wiadomości 20.00 VIP Nakryto do stołu! 21.20 Nie ma doskonałych 22.35 Kości (s.) 23.35 Zabójcze umysły (s.) 0.30 Magia kłamstwa (s.).

ŚRODA 29 sierpnia

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 7.35 Poli-

KRÓLOWA

Biograficzny, Francja/Włochy 2006

TVP 2, wtorek 28 sierpnia 2012, godz. 20.10

Reżyseria: Stephen Frears

Wykonawcy: Helen Mirren, James Cromwell, Alex Jennings, Roger Allam, Sylvia Syms, Tim McMullan, Robin Soans

Latem 1997 roku umiera księżna Diana. Oplakujący ją poddani domagają się jakiejś reakcji dworu, jednak królowa Elżbieta II chroni się przed naciskiem mediów i społeczeństwa za murami zamku w Balmoral. Królowa jest zaskoczona histerią narodu. Uważa, że pośmiertny kult Lady Di uderza w starą monarchię. Jednak zdaje sobie sprawę, że pałacowe apartamenty, w których czuje się bezpiecznie z domownikami, nie uchronią jej przed zmianami, które przyniosą nowe czasy. Postanawia skonfrontować się z narodem i popracować nad nowym wizerunkiem monarchii.

TRICK

Sensacyjny, Polska 2010

TVP 2, środa 29 sierpnia 2012, godz. 20.10

Reżyseria: Jan Hryniak

Wykonawcy: Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyrra, Robert Więckiewicz, Marian Dziędziel, Agnieszka Warchulska, Jerzy Trela

Marek Kowalewski jest niezwykle utalentowanym fałszerzem dolarów. Niestety, pewnego dnia kończy się jego dobra passa i mężczyzna trafia do więzienia. Tam odwiedzają go funkcjonariusze służb specjalnych i składają mu kuszącą propozycję. Chcą, by w zamian za skrócenie kary sfalszował pieniądze, które posłużą jako okup za polskiego gościa porwanego w Iraku. Kowalewski i poznany w więzieniu „Profesor” postanawiają zagrać va banque. Marek liczy, że uda mu się wyostać na wolność i jednocześnie wyrównać rachunki z przeszłości.

tyka przy kawie 8.00 Wiadomości 8.15 Zabawy z Lippy and Messy 8.20 Świat Małej Księżniczki 8.35 Bajki z mchu i paproci 8.45 Miłka i Człapek 8.55 Moliki książkowe 9.10 I kudłate i łaciata 9.30 Gwiezdne wojny 9.55 Niepokonani - Niezwykłe historie 10.25 Klan (s.) 10.55 Pokój 107 (s.) 11.30 Apetyt na miłość (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje 12.50 Natura w Jedyńce 13.20 Operacja Życie (s.) 13.55 Tygrysy Europy (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Szlakiem gwiazd (s.) 15.45 Stawka większa niż życie (s.) 16.50 Letnie Igrzyska Paraolimpijskie - Londyn 2012 17.00 Teleexpress 17.30 Ranczo (s.) 18.25 Bulionerzy (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Festiwal Biegowy Krynica (kronika) 20.20 Jak rozpętałem II wojnę światową (s.) 21.40 Letnie Igrzyska Paraolimpijskie - Londyn 2012 22.10 Piłka nożna - Superpuchar Hiszpanii: Real Madryt - FC Barcelona 0.50 Liga Mistrzów.

TVP 2

7.00 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.55 Rodzinka.pl (s.) 11.25 Lokatorzy (s.) 12.00 Familia da (s.) 12.30 Historyczna wizyta 12.55 Lokatorzy (s.) 13.35 Barwy szczęścia (s.) 14.10 Don Vasył i Jego goście 15.05 M jak miłość (s.) 16.00 Panorama Kraj 16.25 Świat bez tajemnic - Morskie dziwadła 17.25 Jeden z dziesięciu (s.) 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.45 Reporter Polski 19.10 Herkules (s.) 20.10 Kino na maksa - Trick 22.05 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 22.50 Błękitne Góry (s.) 0.30 39/89 L. U. C. - Zrozumieć Polskę 1.35 Błękitne Góry (s.).

TV KATOWICE

6.00 Serwis Info 6.45 Info Poranek 7.10 Pogoda Info 7.53 Twoja@sprawa 8.00 Serwis Info 8.03 Gość poranka 8.20 Info Poranek 8.30 Serwis Info 9.10 Gość poranka 9.20 Info Poranek 9.30 Serwis Info 10.10 Biznes - otwarcie dnia 11.30 Serwis Info 12.20 Biznes 13.10 Raport z Polski 14.30 Serwis Info 15.10 Raport z Polski 16.15 Biznes 17.02 Podwodna Polska 17.27 TVP katowice zaprasza 17.30 Aktualności Flesz 17.37 Kronika Miasta 17.49 Bliżej natury 18.16 Co, gdzie, kiedy? 18.30 Aktualności 19.15 Magazyn Meteo 20.10 Minęła 20ta 21.05 Raport z Polski 21.30 Serwis Info Wieczór 22.30 Info Dziennik 23.15 Sportowy Wieczór 23.30 Najlepsi gliniarze świata (s.) 0.23 Powstanie Warszawskie.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.30 Przygody Animków 8.00 Pinky i Mózg (s.) 8.30 Show Misia Yogi (s.) 8.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 9.45 Czarodziejki (s.) 10.45 Dłaczego ja? (s.) 11.45 V.I.P. (s.) 12.45 Dom nie do poznania 13.45 Ostry dyżur (s.) 14.45 Trudne sprawy (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i partnerzy 17.00 Dłaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.35 Boski żigolo w Europie 22.10 Eskort 0.20 Tak, kochanie (s.).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Asha (s.) 8.45 Wieloryb (s.) 9.00 Tale Spin (s. anim.) 9.30 Życia niezwykłe - Pavel Zedniček (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Televariete 13.45 13. komnata Hany Zagorovej 14.15 Niech żyją rycerze (s.) 15.10 Pasterz i królowa (bajka) 16.10 Podróżomania 16.40 AZ kwiz 17.05 Czarne owce 17.20 Spotkanie z Miroslavem Donutem 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Taxi 18.56 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Proć bychom se netopili (s.) 20.55 List do Ciebie - Powroty 21.50 Jaki jest show-biznes każdy widzi 23.00 Przekręt (s.) 0.00 Bracia i siostry (s.) 0.40 Ostatni legion (film).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.00 Osobistość w Dwójce 9.05 Turnov - serce Czeskiego Raju 9.30 Kesz - kruchy raj w Iranie 10.35 Na granicach imperium 11.30 Dzieci lat 50. 12.25 Świat Hanzelki i Zikmunda 12.50 Gdzie się podziała ta stara piosenka 13.25 Tryptyk o miłości (film) 14.50 Film o serialu „Opowiadaj” 15.00 Spostrzeżenia z zagranicy 15.10 Architektura 15.35 Mostar United 16.30 Komu odbija szajba 17.00 Bajki z lasu 18.20 Mila, tyś i jedna historia (s. anim.) 18.30 Ja i moja rodzina 18.45 Wieczorynka 18.55 Phineas i Ferb (s.) 19.25 Historie Alfreda Hitchcocka (s.) 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Dzień po długiej nocy 21.00 Niezwykłe kobiety - Ruth Westheimer 21.55 Przemiany (film) 23.15 Biały kruk 0.40 Odkrywanie Afryki.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.55 Diamentowi misjonarze (film) 12.00 Pępek świata (s.) 12.25 Tescoma ze smakiem 12.35 Kochane kłopoty (s.) 13.30 Dr House (s.) 14.30 Sue Thomas (s.) 15.30 Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) 16.30 Przyjaciele (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Policja Modrava (film) 21.55 Chłopcy i mężczyźni (s.) 23.15 Nocne wiadomości 23.50 Era smoków (film) 1.50 Komisariat drugi (s.).

PRIMA

6.00 Wiadomości 7.00 Nieustraszone (s.) 8.15 Pan Złota Rączka (s.) 9.00 M.A.S.H. (s.) 9.30 Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.) 10.30 Nakryto do stołu! 11.15 Diagnoza morderstwo (s.) 12.15 Detektyw Monk (s.) 13.10 Morderstwo w Kitzbuhel (s.) 14.15 Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.) 15.10 Agenci NCIS: Los Angeles (s.) 16.05 Niech to jest miłość (film) 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.50 VIP wiadomości 20.00 VIP Nakryto do stołu! 21.20 Top Star magazyn 22.30 Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.) 23.25 Kości (s.) 0.25 Zabójcze umysły (s.).

TV POLONIA

WTOREK 28 sierpnia

6.05 Ciuciubabka 7.00 Błękitne wakacje (mag.) 7.25 Plecak pełen przygód (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.50 Pogoda.pl 11.00 Polonia 24 11.35 Marzenia do spełnienia (s.) 12.00 Barwy szczęścia (s.) 12.25 Polonia w Komie - Woodstock - Ewelina 12.35 Wiadomości 12.50 1920 - Wojna i miłość (s.) 13.45 M jak miłość (s.) 14.40 Makłowicz w podróży 15.15 Złotopolscy (s.) 15.50 Festiwal Piosenki Rosyjskiej w Zielonej Górze 2012 16.50 Marzenia do spełnienia (s.) 17.20 Polonia w Komie - Woodstock - Ewelina 17.30 Teleexpress 17.55 Ciuciubabka 18.55 Zielonym do góry 19.15 Barwy szczęścia (s.) 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości 20.50 Ojciec Mateusz (s.) 21.45 Polonia w Komie - Woodstock - Niemcy 22.45 Acid Drinkers - Waran z Comodo Live 23.45 Operacja Życie (s.) 0.15 Zacisze gwiazd - Monika Kuszyńska i Kuba Raczyński 0.45 Marzenia do spełnienia (s.).

ŚRODA 29 sierpnia

6.05 Ja wam pokażę! (s.) 7.00 Wilnoteka 7.25 Znak Orła (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.50 Pogoda.pl 11.00 Polonia 24 11.30 Pogoda.pl 11.35 Marzenia do spełnienia (s.) 12.00 Barwy szczęścia (s.) 12.25 Polonia w Komie - Woodstock - Niemcy 12.35 Wiadomości 12.50 Wiedźmy (s.) 13.45 M jak miłość (s.) 14.45 Błękitne wakacje (mag.) 15.15 Złotopolscy (s.) 15.50 Festiwal Młodych Talentów - Gala 16.50 Marzenia do spełnienia (s.) 17.20 Polonia w Komie - Woodstock - Niemcy 17.30 Teleexpress 17.55 Ja wam pokażę! 18.55 Wilnoteka 19.15 Barwy szczęścia (s.) 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości 20.50 Warto kochać (s.) 21.45 Polonia w Komie - Gruzja 22.45 Kabaretowy Klub Dwójki 23.40 Złota Dziesiątka Przystanku Woodstock 0.45 Marzenia do spełnienia (s.).

CZWARTEK 30 sierpnia

6.05 Ja wam pokażę! (s.) 7.00 Reporter Polski 7.25 Janka (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 11.00 Polonia 24 11.35 Marzenia do spełnienia (s.) 12.00 Barwy szczęścia (s.) 12.25 Polonia w Komie - Gruzja 12.35 Wiadomości 12.50 Pogoda na piątek (s.) 13.45 M jak miłość (s.) 14.40 Skarby nieodkryte 15.15 Złotopolscy (s.) 15.45 Acid Drinkers - Waran z Comodo Live 16.50 Marzenia do spełnienia (s.) 17.20 Polonia w Komie 17.30 Teleexpress 17.55 Ja wam pokażę! (s.) 18.55 Reporter Polski 19.15 Barwy szczęścia (s.) 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości 20.50 Fałszerze (s.) 21.45 Polonia w Komie 22.00 Polonia 24 22.45 Pitbull (s.) 23.40 Marsz wyzwolicieli 0.45 Marzenia do spełnienia (s.).

TABELA
ZANIECZYSZCZEŃ
Stężenie pyłu zawieszonego w powietrzu 27. 8. 2012 o godz. 6.00

	PM 10
Bogumin	2
Czeski Cieszyn	7
Hawierzów	5
Karwina	11
Orłowa	4
Trzciniec	5
Wierzniovice	1

Legenda: Wartości są podane w mikrogramach na metr sześcienny. Dopuszczalny limit stężenia pyłu zawieszonego (PM 10) wynosi 50 µg/m³.
Źródło: Czeski Urząd Hydrometeorologii w Ostrawie.

ZYCZENIA

Niech urodzin radosny dzień,
Twe troski odsunie w cień.
Niech się śmieje do Ciebie kwiat,
blaskiem szczęśliwych i długich lat.

Dziś, 28. 8. 2012, obchodzi jubileusz 70 lat

pan JAN BADURA

z Trzyńca. Z tej okazji dużo zdrowia, błogosławieństwa Bożego życzą żona Kryśka, a wnuczka Paulinka posyła dziadziowi buziaki. GL-512

WSPOMNIENIA

Dzisiaj, 28. 8. 2012, mija 22. rocznica, kiedy na zawsze ucichło szlachetne serce

śp. inż. ERWINA BUCHTY

Wszystkim, którzy razem ze mną poświęcą Mu chwilę wspomnień, dziękuje żona. GL-528

CO W KINACH

KARWINA – Centrum: Mada-gaskar 3 (29, godz. 10.00); Meri-da Waleczna (28, 29, godz. 17.45); Svatá čtveřice (28, 29, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Straż sąsiedzka (28, 29, godz. 17.30, 20.00); **JABLONKÓW:** Histeria – Roman-tyczna historia wibratora (29, godz. 19.30); **CIESZYN – Piast:** Merida Waleczna (28, 29, godz. 10.30, 14.00, 16.00, 18.00); Mroczny rycerz (29, godz. 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyńec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

KARWINA-FRYSZTAT – Pierwsza powakacyjna próba chóru „Hej-nał-Echo” odbędzie się w środę 29. 8. o godz. 18.00 w Domu PZKO. Zapraszamy wszystkich chętnych.

KARWINA-RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 28. 8. o godz. 15.30.

PIOSEK – Urząd Gminy zaprasza na pierwsze „Pioseckie dożynki” w sobotę 1. 9. o godz. 14.30. W programie korowód od kościoła ewan-

gelickiego do ośrodka sportowego z pobłogosławieniem wieńców do-żynkowych, występy zespołów „No-wina”, „Bystrzyca”, „Mało Lipka”, wystawa sprzętu rolniczego, lokalna gastronomia. Do tańca zagra kapela „Mionśi”, wieczorem odbędzie się dyskoteka.

PTTS „BŚ” – Informuje, że od-jazd na tygodniową wycieczkę au-tokarową W23 Beskid Sądecki jest w niedzielę 2. 9. z Karwiny o godz. 4.45, z Cz. Cieszyna o godz. 5.20, z Trzyńca – BUS o godz. 5.30. Następne przystanki: Wędrzynia, By-strzyca, Gródek, Jabłonków, Mosty k Jabł. w odstępach 10-minutowych. Prosimy pamiętać o dokumentach, ubezpieczeniu, złotówkach i mapach turystycznych. Mapy można zakupić w Piastowskiej Księgarni, Cieszyn, ul. Głęboka 6 (po lewej stronie uli-cy idąc na Rynek Główny). Uwaga! Pierwszego dnia w drodze do Piwnicznej-Zdroju zaplanowana jest wycieczka po Gorcach, prosimy o włożenie odpowiedniego ubrania i obuwia turystycznego. Bliższe, nowe informacje na <http://www.ptts-beskidslaski.cz/wp-content/uploads/W23-dopelnione.pdf>.

OFERTY

ANTYKI KUPIĘ – meble przed-wojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia,

Ucichło serce twe mamo nasza najdroższa,
opuściłaś nas i nigdy nie wrócisz,
a w sercu wciąż pozostaje tęsknota, smutek, żal.

Dnia 28. 8. 2012 mija 9. bolesna rocznica, gdy nas na zawsze opuściła nasza Najdroższa Żona, Matka, Babcia, Prababcia, Siostra, Szwagierka i Ciocia

śp. GERTRUDA KALETOWA

z Ropicy. Z bólem w sercu i miłością wspomina cała ro-dzina. AD-084

NEKROLOGI

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu Ojca i Męża

śp. MARIANA ZEMANA

koleżankom Romanie Swaczynowej i Stanisławie Zemanowej składają pracownicy szkoły i przedszkola w Karwinie. GL-531

W głębokim smutku zawiadamiamy, iż w niedzielę 26. 8. 2012 zmarł w wieku 75 lat

JAN MITRENGA

z Trzyńca. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 31. 8. 2012 o godz. 15.00 w rzymskokatoli-ckim kościele w Trzyńcu. Zasmucona rodzina. GL-531

pocztówki i wiele innych, tel.: 0048 605 255 770. GL-505

SPRZEDAŻ I MONTAŻ OKIEN PVC, moskitiery, żaluzje i rolety. Tel.: 732 323 620. GL-516

ŻALUZJE z montażem, remonty. Info tel.: 604 192 092, 558 742 676. GL-522

WYSTAWY

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 5. 10. wystawa pt. „Hukwaldy”; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka:** stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny”. Czynna: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie, Dębicka 14:** do 28. 10. wystawa pt. „Kamień wokół nas”. Czynna: wt-pt: 8.00-16.30; so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89:** do 31. 8.

wystawa pt. „Artystyczne odlewy żeliwne”; stała ekspozycja „Tradycje górnictwa”; „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14:** do 6. 10. wystawa pt. „Śladami prawa karne-go”; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Masaryka 985:** do 31. 8. wystawa pt. „Oslad'me si život”; stała eks-

Numery loterii dożynkowej w Gutach z dnia 26. 8. 2012:

2147, 684, 1596, 277, 305, 212, 1882, 497, 235, 1569, 987, 2389, 1972, 2397, 2365, 1733, 1389, 2403, 1850, 45, 406, 231, 522, 1996, 221, 2284, 363, 1606, 302, 1411, 1489, 1908, 961, 1468, 2135, 2259, 770, 1654, 115, 2215, 1293, 1065.

Nagrody można odebrać do 20. 9. u Jana Kalety, tel. 737 479 880, oraz Franciszki Kaletowej, tel. 739 182 180.

Uczczą św. Melchiora

Już w niedzielę w Cieszynie i Czeskim Cieszynie odbędzie się odpust ku czci św. Melchiora Grodzieckiego. Uroczystości rozpoczną się nabożeństwem w Sanktuarium Matki Bożej Cieszyńskiej o godz. 15.30. Następnie wszyscy udadzą się na stare przejście graniczne na moście Przyjaźni, gdzie spotkają się z wier-nymi diecezji ostrawsko-opawskiej. Znad Olzy procesja uda się do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czeskim Cieszynie, gdzie zostanie odprawiona uroczysta msza święta pod przewodnictwem biskupa Františka Lobkowicza. Do udziału w uroczystościach zachęca biskup bielsko-żywiecki Tadeusz Rakoczy: – Zapraszam delegacje w strojach regionalnych, poczty sztandarowe, członków grup formacyjnych i apostołskich, nauczycieli, wychowawców, młodzież i dzieci z rodzinami.

Melchior Grodziecki wspomniany jest jako człowiek, który bezkompromisowo i z poświęceniem niósł świadectwo wiary. Urodził się w Cieszynie w 1584 r. Ukończył jezuickie kolegium w Wiedniu, a następnie wstąpił do jezuickiego nowicjatu w Brnie. W 1614 r. otrzymał święceni kapłańskie. Był duszpasterzem w Pradze i niedalekiej wsi Kopani-na. Po wypędzeniu jezuitów z Czech w 1618 r. wyruszył na Węgry. Po krótkim pobycie w Brnie znalazł się w 1619 r. w Homonnie, skąd w tym samym roku udał się do Koszyc jako kapelan wojskowy. Tam też we wrześniu 1619 r. – raz z dwoma innymi kapłanami – Chorwatem Markiem Krížem i Węgrem Stefanem Pongraczem – dostał się w ręce żołnierzy Betlena Gabora, księcia Siedmiogrodu. Po okrutnych torturach, połączonych z próbami nakłonienia

do rezygnacji z wiary katolickiej, wszyscy trzej kapłani zostali zamordowani, a ich zwłoki zbezczeszczo-no. W styczniu 1905 r. papież Pius X

ogłosił beatyfikację trzech Męczenników Koszyckich, a w lipcu 1995 r. w Koszycach Jan Paweł II dokonał ich kanonizacji. (www.ox.pl)

Tradycyjnie już wierni z diecezji bielsko-żywieckiej i ostrawsko-opawskiej spotkają się na moście Przyjaźni.

Dzień Bystrzycy

Gmina Bystrzyca zaprasza serdecznie na Dzień Bystrzycy, który odbędzie się 1 września przed miejscowym basenem. Po uroczystym rozpoczęciu imprezy pojawią się na scenie bystrzyckie talenty, „CirKus trochu jinaK-KlaUni, KejKliři” oraz orkiestra dęta „Březovjané” i grupa muzyczna Odnaha.

Głównym punktem programu będzie koncert słowackiej grupy rockowej Desmod, która wystąpi o godz. 20.00. Następnie nie zabraknie pokazowi sztucznych ogniów i dyskoteki DJ R.G. Oprócz programu kulturalnego uczestnicy będą mogli skorzystać z różnorodnych atrakcji dla dzieci i dorosłych oraz smacznego bufetu, który zapewnią bystrzyckie organizacje. (maki)

Brawo Trzyniec i Orłowa!

I LIGA

HRADEC KR. OSTRAWA 1:1

Do przerwy: 0:0. Bramki: 55. Holeš – 60. Kukec. Ostrawa: Buček – Frydrych, Kaprálik, Vomáčka, Mach – Droppa, Vašenda – Milosavljev (88. Vrto), Lukeš, Kukec (83. Onuchukwu) – Fantiš (90. Zeher).

Remis jest sprawiedliwym odzwierciedleniem wydarzeń na boisku. W pierwszej połowie powiało nudą, w drugiej obie ekipy wypracowały sobie kilka groźnych sytuacji, każda strona zmarnowała też po jednej stuprocentówce. Gospodarze wyszli na prowadzenie po tradycyjnym kiksie ostrawskich stoperów, wyrównał z pięknego dośrodkowania Milosavljeva równie efektownie i nietypowo – głową – Kukec. Ostrawianie zajmują w tabeli 11. pozycję.

II LIGA

KARWINA - ZNOJMO 0:1

Bramka: 20. Vašiček. Karwina: Rakovan – O. Cverna, Mikula, Bolf, Hrtánek – Hoffmann (46. Presl), Fischer – Ciku (76. Vrána), Wojnar, Vladavić – Besta (67. Juřena).

Trener Znojma, Marek Kalivoda, zna karwiński zespół na wylot, co wykorzystał skrzętnie w niedzielnej konfrontacji w Raju. Po końcowym gwizdku sędziego jak w Raju poczuli się także jego podopieczni, którzy golem Vašička pokonali faworyzowanych gospodarzy 1:0. Karwiniacy nawiązali do ubiegłotygodniowego meczu ze Zlinem. Tam też zagrali dobrze w polu, wykończenie akcji pozostawiało jednak wiele do życzenia. – Nie potrafimy strzelić gola nawet z 200 procentowej sytuacji. A rywal potrafi nawet z minimum wykorzystać maksimum – ocenił kolejny nieudany domowy występ trener Karwiny, Pavel Malura. Roszady kadrowe i trenerskie nad Olzą nie przynoszą na razie spodziewanego efektu. Wręcz przeciwnie. Karwiniacy po raz kolejny rozczarowali i w tabeli spadli na 11. lokatę.

Lokaty: 1. Žižków 12, 2. Znojmo 10, 3. Varnsdorf 7, ... 11. Karwina 4 pkt.

MŚLF

TRZYNIEC ŽDĀR nad SAZAVĄ 5:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 47. i 52.

W Trzyńcu na Lešnej zagościł prawdziwy balet.

Joukl, 4. Gavlák, 15. Lisický, 84. Vlachovič. Trzyniec: Lipčák – Lisický, Švec (46. Joukl), Cigánek, Sporysz (56. Christu) – Malif, Motyčka, Hupka, Kyselý (70. Vlachovič), Eisermann – Gavlák.

W zabawę znaną z kreskówek o myszce Jerry zamienił się sobotni mecz na stadionie Rudolfa Ľabaja. Gospodarze już w pierwszej połowie wywiązali się z roli faworyta, a po zmianie stron kontynuowali poka-

zówkę. Dla podopiecznych Miroslava Kouřila dobrze się stało, że Gavlák już w 4. minucie strzelił pierwszego gola. Goście, którzy przyjechali pod Jaworow z defensywną taktyką, musieli przetasować swoje karty i co za tym idzie, zagrać odważniej. Trzyńczanie z miną profesjonalnego pokerzysty zaaplikowali im jednak kolejne cztery gole. Koronkową akcją indywidualną, po której do pustej bramki na 5:0 trafił Vlachovič, popisał się Malif – je-

den z kluczowych piłkarzy Trzyńca w trzecioligowym sezonie. Podbeskidzki klub awansował na fotel lidera.

OŁOMUNIEC B ORŁOWA 1:3

Do przerwy: 1:2. Bramki: 6. Plšek – 4. Švrček, 25. Kopel, 73. Perić. Orłowa: Pacanovský – Vlk, Pražák (83. Jonek), Silveira, Kovář – Kopel (67. Perić), Švrček, Sobala, Žižka (65. Václavěk) – Kaizar, Hanus.

Nie lada gratka udała się piłkarzom Slavii, którzy w roli beniaminka zaskoczyli rezerwy Sigmy. W 4. minucie Švrček dobił do siatki piłkę po strzale Kaizara zapewniając orłowiakom błyskawiczne prowadzenie. Młodzi gracze Sigmy też szybko zareagowali – wyrównując w 6. minucie po strzale z granicy pola karnego na 1:1. Reszta meczu należała jednak do Slavii. Kovář dośrodkował na głowę Kopela (1:2), a w drugiej połowie dzieła zniszczenia dokonał atomowym uderzeniem z dystansu Perić. Piłka odbiła się od poprzeczki za linię bramkową.

Lokaty: 1. Trzyniec, 2. Frydek-Mistek po 7 pkt., 3. Uničov 6, 4. Orłowa 5 pkt.

JANUSZ BITTMAR

Fot. MAREK SANTARIUS

Polacy bez szans w Werk Arenie

W jednostronne widowisko zamienił się piątkowy mecz towarzyski pomiędzy hokeistami Trzyńca a reprezentacją Polski prowadzoną przez rosyjskiego trenera Igora Zacharkina. Stalownicy rozbili biało-czerwonych 7:1, honorowego gola dla Polski zdobył Marcin Kolusz. Były napastnik Trzyńca najlepiej znał wszystkie zakamarki Werk Areny, strzelając w 19. minucie kontaktowego gola na 2:1. To było jednak ze strony polskiej kadry wszystko. Od drugiej tercji zaznaczyły

się spore różnice w wyszkoleniu technicznym, szybkościowym i kondycyjnym. Świetny występ zaliczył napastnik Martin Růžička, zdobywca dwóch goli i autor jednej asy. Kolejne bramki dla gospodarzy zdobyli Zib, Peterek, Bonk, Hrňa i Adamský. W barwach Polski w dobrym świetle pokazali się tylko bramkarze. Kosowski, który w 28. minucie zmienił Radziszewskiego, wykazał się kilkoma brawurowymi interwencjami. Nic dziwnego, że w letniej przerwie

młody golkeeper testowany był przez uczestnika KHL, Lew Praga. Marcin Kolusz, który jako jedyny wpisał się na listę polskich strzelców, przyznał, że liczył na bardziej wyrównane zawody. – Stalownicy po prostu nas zmiążdżyli, we wszystkich elementach byli lepsi od nas – stwierdził kapitan biało-czerwonych. – Szlifujemy formę do eliminacji igrzysk olimpijskich. Mam nadzieję, że z trenerem Zacharkinem polski hokej wyjdzie z impasu – powiedział nam Kolusz. (jb)

Weekend w niższych klasach piłkarskich

DYWIZJA

SZUMPERK PIOTROWICE 1:1

Do przerwy: 1:1. Bramki: 14. Szúcs – 9. Gill. Piotrowice: Sabela – Reichl, Gill, Bernátik, Nowinski – Kubiena (68. Kempný), Dittrich, Koper, Kadlčák (35. Miko) – Hojdysz, Urban (55. Šuster).

Lokomotywa sięgnęła po pierwszy remis w sezonie, chyba zasłużony. Gospodarze trafili w słupek, grali niezłe, w dodatku bardzo ostro. Po jednym z brutalnych fauli boisko opuścił Kadlčák, ucierpiał wiazadła w kolanie. Oprócz bramki Gilla goście zmarnowali cztery czyste okazje.

MOHELNICE HAWIERZÓW 2:3

Do przerwy: 1:1. Bramki: 16. Bayer, 84. Masopust – 28. Lukan, 46. Pištěk, 72. samob. Hawierzów: Mrozek – Valový, Valla, Michalčák, Pešek (58. Zábranský) – Pištěk (69. Lariš), Lukan, Zielonka, Skotnica – Vachtarčík (80. Zubko), Starý.

Indianom udało się zdobyć premierowe trzy punkty w tym sezonie, wygrywając na boisku ostatniego zespołu tabeli. Hawierzowianie prowadzili już 3:1, w sukurs przyszedł im samobójczy gol Mohelnic po akcji Starego i pechowym wybiciu piłki przez bramkarza. Dobrze poukla-

dana defensywa odbiła też wszystkie ataki gospodarzy w końcówce meczu. Gol Masopusta ożywił nadzieje Mohelnic, ale tylko do końcowego gwizdka sędziego. Goście zagrali bez kontuzjowanego Matušoviča.

KARWINA B KRAWARZE 2:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 10. Vaclík, 65. Vrána – 48. Baránek. Karwina B: Hájek – Skácelík, Škahič, V. Cverna, Pavlík (75. Zahatlan) – Koutný, Janík, Gonda, Limanovský (90. Stanowski) – Vaclík (81. Górnio) – Vrána.

Piątkowy mecz Karwiny z Krawarzami stał na dobrym poziomie. Dla podopiecznych Jindřicha Dohnala był to debiut przed własną publicznością. Na 1:0 trafił z rzutu wolnego Vaclík, wyrównał z dystansu Baránek. Gola na wagę zwycięstwa strzelił Vrána, jedyny piłkarz wypożyczony z drugoligowego składu.

Lokaty: 1. Brumov, 2. Hranice, 3. Przerów po 7 pkt., 4. Karwina B 6, ... 8. Piotrowice 4, 12. Hawierzów 3 pkt.

MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA

DZIEĆMOROWICE FRYDEK-MISTEK B 0:1

Do przerwy: 0:1. Bramka: 21. Junga. Dziećmorowice: Gradek – Škulaň, Punčochář, Pastucha, Bajzath

– Špička (80. Prčík) – Matušík, Beilner, Giňa (46. Martinček), Maleňák – Krčmařík.

Na losach meczu zaważyła szczęśliwa bramka Jungi, który zaskoczył Gradka z rzutu wolnego pośredniego. Piłka odbiła się od pleców jednego z piłkarzy stojących poza murem, zmieniła kierunek – myląc dziećmorowickiego golkipera. Gospodarze w drugiej połowie zepchnęli rywala do defensywy, kibice nie doczekali się jednak bramek. – W treningach szlifujemy akcje jeden na jeden, strzały z granicy pola karnego i trafiamy praktycznie bezbłędnie. Przychodzi jednak mecz i robi się pudło – powiedział nam trener Dziećmorowic, Miroslav Čopjak.

WITKOWICE BOGUMIN 2:3

Do przerwy: 1:2. Bramki: 8. Kocur, 55. M. Švabík – 5. Brunclík, 22. Košťál, 65. Ciesarik. Bogumin: Goj – Pluta, Šiška, Košťál, Tvrďý – Brunclík, Socha (75. Proks), Kubinski (60. Graňák), Seget – Sittek, Ciesarik (90. Gábor).

Coś dla fanów „starego kina” – po jedynek byłych drugoligowców, którzy ugrzęźli w piątej lidze, zakończył się zwycięstwem Bogumina. Trzy punkty zapewnił gościom Ciesarik, który wykorzystał swoją szybkość i dobre wyszkolenie techniczne. Pod-

opieczni Marka Poštulki nastawili się na kontry i jak się okazało – szybkościowo byli lepiej przygotowani do meczu.

CZ. CIESZYN HERZMANICE 1:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 30. Przyczko – 83. Šebek. Cz. Cieszyn: Klepek – Bolek (29. Šmahaj), Rusek, Rác, Byrtus – Kantor, Mendrok (88. Šlavka), Kormanec, Pařenica (82. Zabelka), Hradečný – Przyczko.

Sprawiedliwy remis – tak ocenili mecz piłkarze obu drużyn. Pierwszego gola strzelił Przyczko z dośrodkowania Pařenicy, wyrównał siedem minut przed końcem Šebek (najlepszy strzelec rozgrywek) po akcji indywidualnej. Goście byli bliżej trzech punktów, wcześniej – w 54. minucie – trafili bowiem w słupek.

Lokaty: 1. Frydek-Mistek B, 2. Frydlant po 9 pkt., 3. Hradec n. M. 7, ... 5. Bogumin 6, 8. Cz. Cieszyn 4, 12. Dziećmorowice 1 pkt.

I A KLASA

Olbrachcice – Wędrynia 1:2, Brusperk – Lutynia Dolna 4:1, Bystrzyca – Wracimów 3:1, Śmiłowice – Stonawa 2:1, St. Miasto – Czeladna 1:5, St. Biela – Szonów 1:4, Petřvald n. M. – Raszkowice 0:1. Lokaty: 1. Czeladna, 2. Bystrzyca, 3. Śmiłowice po 6 pkt., 4. Olbrachcice

3, 6. Lutynia Dolna 3, 10. Wędrynia 3, 12. Stonawa 0 pkt.

I B KLASA

Sucha Górna – Fryczowice 1:3, Dąbrowa – Mosty 2:5, Gnojnik – Nydek 0:2, Dobraticze – Starzicz 2:3, Datynie Dolne – Dobra 3:2, ČSAD Hawierzów – Sedliszczce 1:0, Gródek – Jablonków 2:1. Lokaty: 1. Datynie Dolne, 2. ČSAD Hawierzów po 6 pkt., 3. Nydek 4 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

Cierlicko – Pietwałd 1:2, G. Błędownice – Żuków G. 3:5, Łąki – I. Piotrowice 0:1, Bogumin B – L. Piotrowice 5:3, Wierzniowice – B. Rychwałd 7:1, Sj Rychwałd – Sn Orłowa 3:5.

RP KARWIŃSKIEGO

Vikt. Bogumin – Sl. Orłowa B 2:5, Sn Hawierzów – F. Orłowa 1:1, Zablocie – Dąbrowa 3:2.

MP FRYDEK-MISTEK

Rzepiszczce – Oldrzychowice 4:2, Frydlant B – Piosok 1:4, Waclawowice – Śmiłowice B 7:1, Ostrawica – Niebory 4:0, Palkowice – Bukowiec 4:1.

RP FRYDEK-MISTEK

Milików – Janowice 0:2, Dobra B – Wędrynia B 6:0, Toszonowice – Wojkowice 4:1, Kuńczyce p. O. – Nawsie 0:4. (jb)